

Rekommendationer från Mistra SAMS

Experiment och offentliga aktörers roll

Att genomföra experiment i urbana och semi-urbana miljöer är populärt inom transport och mobilitetsområdet. Men vilken roll har offentliga aktörer, och hur kan kommunalt lärande ske?

Forskare talar ofta om "experimental governance", som brett kännetecknas av en temporär organisation som omfattar offentliga, privata och forskningsorganisationer, där ny teknologi ofta testas.

Kommunalt lärande

Experiment baseras ofta på normativa ambitioner om att bidra till förändring, vanligtvis via interventioner som exempelvis living labs. Mistra SAMS har studerat offentliga aktörers roll i experiment utifrån tidigare forskning, som hävdar att mer kunskap behövs om kommunalt lärande som en avgörande länk mellan experiment och befintliga planerings- och policyprocesser.

Tre rekommendationer

Forskarna har tre rekommendationer för offentliga aktörer som överväger att delta i experiment:

Sätt tekniken i baksätet och kontexten i förarsätet. Lösningar på de stora utmaningar som transport- och mobilitetssektorn står inför måste gå bortom tekniska lösningar. Sociala, organisatoriska och beteendemässiga förändringar behövs. Nya teknikers roll bör motiveras i relation till de bredare organisatoriska, sociala och kulturella förändringar som krävs. Detta innebär att fokusera på vilken typ av experiment som är mest relevant för en specifik lokal kontext.

Se experimenterande som ett av flera verktyg. Experiment erbjuder ett forum för att testa nya lösningar och att lära. Likväl finns det fortfarande ett grundläggande behov av att etablerade planprocesser styr transport och mobilitetsplanering från strategi till implementering. Nya experimentella lösningar och initiativ måste ses i ljuset av de befintliga svårigheterna med att planera för hållbar tillgänglighet och mobilitet.

Engagera dig aktivt för att säkerställa lärande. Lärande från experiment handlar om hur experiment kopplas till befintliga planeringsprocesser, till exempel hur experimentation integreras med lokala och institutionella strukturer och mål. Detta kräver engagemang och arbete, både från forskare och kommunala representanter. Forum och processer för dialog kan etableras parallellt med ett living lab för att säkerställa att lärandet blir en process som pågår under hela experimentet.

Experiment är inga universallösningar. Om du deltar i experimenterande, var beredd på att ta en aktiv roll när det gäller lärande och bygga kunskap i experimentella forum.

Källor

Jacob Witzell and Kelsey Oldbury: Embedding Research-led Urban Experiments? Institutional Capacities and Challenges in Mundane Planning Settings. *Nordic Study of Urban Planning*, 3(2), sidor 21-37.

Kelsey Oldbury and Malin Henriksson: Navigating citizen roles at the border of Living Labs: public actor and researcher narratives in sustainable mobility planning. Submitted to *Transport Geography*.

Kelsey Oldbury, Malin Henriksson and Jacob Witzell: Shifting the status quo - policy labs as arenas for transformative learning in transport and mobility planning? Submitted to *Applied Mobilities*.

Jean Ryan and Kelsey Oldbury: Is the path to an accelerated sustainable mobility transition paved with experimentation? Submitted to upcoming edited book, *Advancing Urban Governance in Western and Transition Europe: equity, sustainability and smart practices*.

Kontakt

Kelsey Oldbury, utredare,
kelsey.oldbury@vti.se
Malin Henriksson, forskare,
malin.henriksson@vti.se,
Jean Ryan, forskare,
jean.ryan@vti.se
Claus Hedegaard Sørensen, forskare,
claus.h.sorensen@vti.se
Jacob Witzell, forskare,
jacob.witzell@vti.se

MISTRA SAMS

Rekommendationerna är producerade 2024 av forskningsprogrammet Mistra SAMS, som drivs av Kungliga Tekniska Högskolan tillsammans med VTI, Statens väg- och transportforsningsinstitut.